

REGELVERK FOR ØKOLOGISK AKVAKULTUR

2005

INNHold

INNHold	2
INNLEDNING	3
DEFINISJONER	4
UTFORMING AV REGELVERKET	5
1. IDÉBAKGRUNN OG MÅL	6
IDÉBAKGRUNN	6
MÅL	6
2. HVORDAN DELTA I DEBIOS KONTROLLORDNING	7
2.1. TILKNYTNING	8
2.2. DERES KONTAKTPERSON	8
2.3. INSPEKSJON	8
2.4. GODKJENNING	9
3. VIRKEOMRÅDE	11
GENERELLE REGLER FOR ALLE TYPER AKVAKULTUR	12
4. DRIFTSOPPLEGG	12
4.1. OMLEGGING	13
4.2. PARALLELLPRODUKSJON	13
4.3. MILJØ / VANNKVALITET	14
5. KARENSTID	15
6. UTGANGSMATERIALE / OPPRINNELSE	16
7. FÔR OG FÔRING	17
7.1. RÅVARER	18
7.2. TILSETNINGSSTOFFER	19
7.2.1. Tillatte tilsetningsstoffer:	19
7.2.2. Ikke tillatte tilsetningsstoffer:	19
7.3. JOURNAL	20
8. HELSE OG VELFERD	21
8.1. BEHANDLING / MEDIKAMENTER	22
8.2. TILBAKEHOLDELSESTID VED BRUK AV LEGEMIDLER	22
8.3. JOURNALFØRING	23
SPESIFIKKE REGLER FOR PRODUKSJON AV FISK	24
9. LAKSE- , ABBOR- OG TORSKEFISK	24
9.1. TILTAK MOT RØMMING	24
9.2. MILJØ / VANNKVALITET (JF. KAPITTEL 4)	25
9.3. JOURNALFØRING	26
9.4. UTGANGSMATERIALE / OPPRINNELSE (JF. KAPITTEL 6)	27
9.5. HELSE OG VELFERD (JF. KAPITTEL 8)	28
9.6. TRANSPORT	30
9.7. SLAKTING	31

Innledning

Debio er kontroll- og godkjenningssinstans for økologisk produksjon, foredling, omsetning og import i Norge. Begrepet ”økologisk” er beskyttet, og varer kan bare omsettes som økologiske når produsenten har godkjenning fra Debio.

Debio har fått delegert myndighet av Mattilsynet for å utøve tilsyn med økologisk produksjon i Norge. Tilsynet består av kontroll og godkjenning i forhold til forskriften for økologisk produksjon som tilsvarer EUs regelverk.

Når det gjelder økologisk akvakultur er lovbestemmelser under forberedelse, og Debios regler er privatrettslige. Reglene er imidlertid knyttet opp mot IFOAM Basic Standards. IFOAM (International Federation of Organic Agriculture Movements) er en internasjonal sammenslutning av organisasjoner/instanser som arbeider for utvikling av økologisk produksjon.

Reglene for økologisk akvakultur er utviklet i samarbeid med den svenske kontrollinstansen KRAV. Foruten felles regelverk i Sverige og Norge, er det også gjensidig anerkjennelse av hverandres kontrollsystemer. Det innebærer at produksjon godkjent av én av instansene, automatisk godkjennes av den andre. Både KRAV og Debio arbeider internasjonalt med ordninger vedrørende import/ eksport.

Reglene er inndelt i én generell del som gjelder all økologisk akvakultur, og én del med spesifikke regler for de enkelte kulturer. Det er spesifikke regler for laksefisk (artene laks, ørret, regnbueørret og røye), torsk og abborfisk (gjørs og abbor). Intensjonen er å utvikle spesifikke regler også for andre fiskearter og skjell/skalldyr.

Ta gjerne kontakt for mer informasjon om kontrollordningen eller besøk vår hjemmeside, www.debio.no.

Debios Ø-merke betyr at en vare er godkjent av Debio i henhold til regelverket for økologisk produksjon.

Debios formiddelemärke betyr at foret er basert på villfisk og produsert i henhold til regelverket for økologisk akvakultur.

Fôrmedel basert på villfisk. Fôret regnes som økologisk fôrandel i økologisk produksjon.

Definisjoner

Akvakulturdyr	Akvatiske dyr som stammer fra, eller skal overføres til, et akvakulturanlegg.
Anadrome laksefisk	Laksefisk som vandrer mellom sjø og ferskvann, og som er avhengig av ferskvann for å reprodusere seg, samt rogn og avkom av slik fisk.
Debio-merking	Merking av produkter med henvisning til Debio som kontrollinstans, jf. Debios Regler for merking og markedsføring.
Desinfeksjonsmidler	Ethvert kjemisk middel som er beregnet til bruk i arbeid med bekjempning eller forebygging av smittsom sykdom hos akvatiske organismer, unntatt stoffer som regnes som legemidler.
Driftsbeskrivelse	Driftsbeskrivelsen tjener som grunnlagsmateriale for den årlige inspeksjonen. Den utarbeides ved førstegangsinspeksjon og fornyes ved vesentlige endringer i driftsopplegget. Driftsbeskrivelsen omhandler de generelle driftsforutsetninger og de tiltak som Debio og produsent er blitt enige om for å sikre en riktig oppfølging av Debio-reglene.
Driftsenhet	Den delen av driften (mær, lagringsområder for fôr, produksjonsmidler og produkter) som til sammen omfattes av godkjent karens/ økologisk produksjon, og som drives av én eier / ett eierskap, jf. Produksjonsenhet.
Ferskvannsfisk	All fisk som lever / kan leve hele sitt liv i ferskvann.
Genmanipulerte organismer	Mikroorganismer, planter og dyr hvor den genetiske sammensetningen er endret ved bruk av gen - eller celledeteknologi.
Forbud mot genmanipulering	Forbudet mot genmanipulering omfatter produkter, ingredienser eller hjelpestoffer som er genmanipulerte, laget av genmanipulerte organismer, eller som er fremstilt ved hjelp av genmanipulerte organismer/genteknologi.
Fôrråvarer, akvatiske	Fisk med for dårlig kvalitet til å kunne brukes til menneskemat, utkast, biprodukter (avskjær) i tillegg til industrifisk fra bærekraftige bestander iflg. ICES /FAO / MSC .
Genteknologi	Teknikker som innebærer at arvestoffet (DNA) isoleres, karakteriseres, manipuleres og innsettes i levende celler eller virus.
ICES	Det Internasjonale Havforskningsrådet (International Council for Exploration of the Sea).
Karenstid	Karenstid er en overgangsperiode fra omlegging og til driften kan godkjennes som økologisk. Perioden starter når stell og fôring er i henhold til Regler for økologisk akvakultur, og varer frem til driftsenheten kan godkjennes som økologisk.
Legemidler	Midler som nevnt i § 2 i lov om legemidler m.v. og endringer i andre lover som følge av EØS-avtalen av 4. des. 1992 nr. 132.

Miljøskadelige kjemikalier (miljøgift)	Stoffer som kan gi skadeeffekter på naturmiljøet, også ved lave konsentrasjoner. Skadene forårsakes av iboende egenskaper som akutt og kronisk giftighet, liten nedbrytbarhet og oppkonsentrering i næringskjeden.
MSC	Marine Stewardship Council. Organisasjon for miljøsertifisering av fiskerier som samarbeider med Verdens naturfond (WWF).
Naturfremmed	Produkter som ikke forekommer i naturen.
Naturidentisk	Uttrykk som brukes på produkter som er syntetisk fremstilt, men som også forekommer naturlig.
Parallellproduksjon	Konvensjonell produksjon og økologisk produksjon ved samme virksomhet.
Produksjonsenhet	All produksjon – økologisk/karens og konvensjonell - som drives av én eier / ett eierskap, jf. Driftsenhet.
Sertifikat og sertifiseringsdokument	Et sertifikat bekrefter at en produsent er tilknyttet Debio-kontrollordning. Sertifiseringsdokumentet viser hvilken type produksjon og hvilke aktiviteter som er godkjent, og hvilke produkter som kan markedsføres med Debio-merking. Sertifiseringsdokumentet fornyes årlig.
Syntetisk produkt	Produkt fremstilt ved kjemiske metoder. Dersom produktet forekommer i naturen kalles det naturidentisk, ellers kalles det kunstig.
Tilbakeholdelsestid	Perioden fra et dyr er behandlet med medikamenter med angitt tilbakeholdelsestid, til det får status som ”økologisk” og kan slaktes for konsum.
Tilsetningsstoff	Stoff eller preparat som tilsettes fôrvarer for å: - virke positivt inn på fôrmiddelets eller fôrblandingens egenskaper eller med virkning på produktet - dekke dyrets næringsbehov og bedre fôrutnyttelsen ved hovedsakelig å påvirke mage- og tarmfloraen eller fôrets fordøyelighet - oppnå særskilte ernæringsmessige fordeler eller midlertidig dekke spesifikke behov hos dyret
Triploide organismer	Organismer med tre kromosomsett som følge av temperatur- og trykkpåvirkning i første del av første celledeling. Normalt har organismer dobbelt sett funksjonelle kromosomer.

Utforming av regelverket

Alle kapitler er utformet etter følgende oppsett:

Generelt	<i>Beskrivelse av generelle forhold</i>
Anbefaling	<i>Råd for praktisk gjennomføring</i>
Regler	<i>Minstekrav</i>

1. Idébakgrunn og mål

I økologisk akvakultur er siktemålet at naturressursene forvaltes på en slik måte at skadelige virkninger på miljøet unngås.

Systemet baseres mest mulig på lokale og fornybare ressurser.

Idébakgrunn

Den økologiske produksjonsformen bygger på et helhetssyn som omfatter de økologiske, økonomiske og sosiale sidene ved produksjonen, både i lokalt og globalt perspektiv. Økologisk akvakultur må drives på en slik måte at det marine miljøet utgjør en positiv del av naturen.

Mål

Økologisk produksjon har følgende overordnede mål:

Produsere matvarer med høy kvalitet, i tilstrekkelige mengder og rettferdig fordelt

Ta hensyn til den sosiale påvirkningen på lokalsamfunnet

Utvikle et stabilt akvatisk økosystem

Forvalte naturressursene slik at skadelige virkninger på miljøet unngås

Sikre genetisk mangfold og artsrikdom

Skape et miljø som tilgodeser organismenes naturlige atferd og behov

Sikre en sunn og riktig bruk av vannressurser og vannlevende organismer

Sikre mest mulig resirkulering av næringsstoffer (slakteavfall, gjødsel)

Basere systemet mest mulig på lokale og fornybare ressurser, understøtte god kontakt mellom den økologiske havbruksnæringen og samfunnet for øvrig.

Sikre lokale stammer mot negativ påvirkning av akvakultur aktiviteten

2. *Hvordan delta i Debios kontrollordning*

Generelt

For å kunne markedsføre akvakulturprodukter som økologiske med Debio-merking, skal driften være tilknyttet Debios kontrollordning, og godkjenning skal være bekreftet.

Debio følger taushetsplikten i Forvaltningsloven av 10. februar 1967.

Avgifter for deltakelse i kontrollordningen og betalingsbetingelser bekjentgjøres ved årets begynnelse. Avgiftene fastsettes av styret i Debio.

For en mest mulig hensiktsmessig gjennomføring av kontrollen, må virksomheten ha en kontaktperson overfor Debio. Driftsansvarlig kan selv være kontaktperson eller delegere ansvaret.

Det utføres minst én anmeldt inspeksjon hvert år ved alle driftsenheter som er tilknyttet Debio-ordningen. Inspeksjon kan i tillegg utføres uanmeldt.

Godkjenningsbehandling skjer på grunnlag av opplysninger fra inspeksjonen. Inspektøren formidler driftsopplysninger, men deltar ikke selv i godkjenningsbehandlingen.

Som dokumentasjon for godkjent drift utstedes et sertifikat med et sertifiseringsdokument. Sertifikatet viser tilknytning til kontrollordningen, og sertifiseringsdokumentet viser produksjonsmåten som er godkjent (karens eller økologisk), samt produktene som kan markedsføres med Debio-merking. Sertifiseringsdokumentet fornyes årlig.

Regler for økologisk akvakultur gjelder som et tillegg til andre lovbestemmelser som virksomheten omfattes av, og det forutsettes at annen lovgivning i forbindelse med driften oppfylles.

Det henvises også til forskriften for økologisk produksjon, Rådsforordning 2092/91 og Regler for merking og merkebruk.

Anbefaling

Råd og veiledning i forbindelse med økologisk drift bør søkes hos organisasjoner/instanser som har dette som eget fagfelt. Debio gir kun veiledning i forbindelse med regelverket og kontrollordningen.

Produksjon, foredling og omsetning av økologiske varer forutsetter egne rutiner, og virksomheten bør derfor ha gjort seg godt kjent med aktuelle bestemmelser.

I mange tilfeller vil det være naturlig at det er samme person som er ansvarlig for virksomhetens kvalitetssystem som også er ansvarlig overfor Debio. Alle ansatte som håndterer varer som omfattes av kontrollordningen, bør få opplæring i det aktuelle regelverket. I opplæringen bør også de generelle prinsippene for økologisk primærproduksjon og foredling inngå.

Regler

2.1. Tilknytning

2.1.1.

Hver virksomhet som ønsker å bruke Debio-merking i forbindelse med oppal, slakting, for-
edling, pakking, import eller omsetning, eller som ønsker Debio-merking på slike pro-
dukter som er godkjent økologisk av en annen utenlandsk instans, skal ha egen tilknytning
til Debio.

2.1.2.

Virksomheten betaler en tilknytningsavgift for innmelding i Debio-ordningen, og i tillegg
årlige avgifter. Avgifter bekjentgjøres ved årets begynnelse.

2.1.3.

Virksomheten er tilknyttet kontrollordningen etter at søknaden er mottatt hos Debio.

2.1.4.

Virksomheten forplikter seg til å oppfylle de krav som til enhver tid er nedfelt i Debios
regelverk.

2.2. Kontaktperson

2.2.1.

Virksomheter skal ha én person som er kontaktperson overfor Debio. Vedkommende er
ansvarlig for oppfølging og rapportering i forhold til regelverket. Debio skal informeres om
hvem som er virksomhetens kontaktperson.

2.3. Inspeksjon

2.3.1.

Debios inspektør skal melde om aktuell inspeksjonsdag minst 2 ukers i forkant. Dersom
meldt inspeksjonstidspunkt ikke passer for virksomhetens kontaktperson eller stedfortreder
med delegert ansvar, skal dette umiddelbart meldes til Debio. Virksomheten må bekrefte
inspeksjonstidspunktet senest 1 uke i forveien. Dersom virksomhetens kontaktperson/sted
fortreder ikke er til stede ved avtalt inspeksjon, kan virksomheten utestenges fra ordningen
dette året, eller ny inspeksjon kan utføres mot tilleggsavgift.

2.3.2.

I forbindelse med førstegangs inspeksjon utarbeides en driftsbeskrivelse. Av driftsbeskriv-
elsen framgår hvilke tiltak og hvilken dokumentasjon som er påkrevd for å oppfylle
bestemmelsene i regelverket.

2.3.3.

Ved den årlige inspeksjonen skal virksomheten sørge for at all avtalt dokumentasjon nevnt i driftsbeskrivelsen er tilgjengelig. Driftsbeskrivelsen oppdateres ved behov eller minst hvert 5. år.

2.3.4.

I tillegg til årlig meldt inspeksjon kan Debio foreta uanmeldte inspeksjoner.

2.3.5.

Virksomheter som ikke har en jevnlig aktivitet i forhold til Debio-godkjenningen, skal innen en forhåndsavtalt frist melde fra til Debio om planlagt tidspunkt for aktivitetens oppstart og varighet.

2.3.6.

Det kan tas ut prøver for å kontrollere at produktene er i overensstemmelse med gjeldende bestemmelser. Kostnader i forbindelse med dette dekkes av virksomheten.

2.3.7

Dersom virksomhetens kontaktperson/stedfortreder ikke er til stede på avtalt tidspunkt, eller dersom det ved inspeksjonen ikke gis tilgang til opplysninger/dokumentasjon som er av vesentlig betydning, eller dersom det på andre måter legges hindringer som gjør det vanskelig å gjennomføre vanlige inspeksjonsrutiner, kan inspeksjonsbesøket avbrytes og grunnlaget for godkjenning falle bort.

2.3.8.

Driftsansvarlig er med sin underskrift rettslig ansvarlig for at driftsopplysningene er gitt etter beste skjønn.

2.3.9.

Dersom produsenten misligholder betingelser som er gitt av Debio eller offentlig myndighet / dersom annen lovgivning brytes - misbruker merker, forsømmer å melde fra om vesentlige endringer i driftsopplegg, osv. - kan produsenten stilles erstatningsansvarlig og utestenges fra ordningen for en kortere eller lengre periode.

2.3.10.

Virksomheten dekker alle utgifter i forbindelse med inspeksjoner i følge avgifter som bekjentgjøres ved årets begynnelse.

2.4. Godkjenning

2.4.1.

Som bekreftelse på godkjent produksjon utsteder Debio et sertifikat med sertifiseringsdokument. Driftsansvarlig er ansvarlig for oppbevaring og rettmessig bruk av sertifikatet.

2.4.2.

Driftsansvarlig er forpliktet til å melde fra til Debio dersom viktige endringer i driftsopplegget oppstår etter inspeksjon. Dette gjelder også eventuelle pålegg gitt av offentlig myndighet. Eventuelle avvik i forhold til godkjenningen skal umiddelbart meldes til Debio.

2.4.3.

Godkjenningen gjelder for driftsmetoden. Debio-godkjenning /- merking av produkter er ingen garanti mot giftrester som følge av tilstander i luft, grunnvann, nedbør, osv. Debio-godkjenning /- merking er heller ingen garanti for oppfyllelse av kvalitetskrav som hører inn under sorteringsregler.

2.4.4.

Godkjenningen gjelder fram til neste godkjenningsbehandling. Dersom du ønsker godkjenning for andre typer produksjon før neste inspeksjon, må dette meldes til Debio minst 12 uker før aktuelt tidspunkt for markedsføring.

2.4.5.

Lister over virksomheter som er tildelt merkegodkjenning, og hva merkegodkjenningen gjelder for, offentliggjøres.

2.4.6.

Lister over virksomheter som ikke lenger har merkegodkjenning, både på grunn av utmelding og underkjenning, offentliggjøres.

2.4.7.

Godkjenningen trekkes tilbake dersom kravene i Debios regelverk ikke er oppfylt eller virksomheten mister offentlig godkjenning. Avhengig av type regelbrudd kan deler av eller hele driften underkjennes. Virksomheten kan stilles erstatningsansvarlig og utestenges fra kontrollordningen i inntil fem år dersom betingelsene for drift og/eller markedsføring misligholdes.

2.4.8.

Vedtak fattet av Debio kan påklages til egen klageinstans som nedsettes av styret i Debio.

3. Virkeområde

Økologisk akvakultur omfatter oppdrett av ulike arter i ferskvann, brakkvann og saltvann, samt transport og slakting av disse arter. Artene i akvakultur kan være karnivore, herbivore eller omnivore (kjøtt-, plante- eller altetende) i alle stadier. Disse kan oppdrettes i alle former for landbaserte og flytende/nedsenkbare innhegninger i sjø og ferskvann, eller i dam/innsjø med naturlig avgrensning og hvor området er inspiserbart.

Stasjonære organismer, som f.eks. tang og skalldyr, kan sertifiseres som økologiske når øvrige driftsbetingelser er oppfylt. Organismer som beveger seg fritt i åpne vannmasser, og/eller ikke lar seg inspisere etter vanlige prosedyrer for økologisk produksjon, inkludert villfisk, omfattes ikke av begrepet ”sertifisert økologisk akvakultur”.

Dette regelverk har spesifikke regler for enkelte typer laksefisk, abborfisker og torsk.

Generelle regler for alle typer akvakultur

4. Driftsopplegg

Generelt

All drift må innrettes ut fra miljøhensyn, og trivsel og god helse for organismene må være det overordnede mål. Det må tilrettelegges slik at organismene opprettes i et bærekraftig og fornybart miljø som er innrettet for å tilfredsstille grunnleggende fysiologiske og atferdsmessige behov.

Produksjonen må innrettes slik at miljøet i omkringliggende vann- og landområder bevares ved å:

I minst mulig grad å påvirke lokale biologiske prosesser som involverer mikroorganismer, planter og dyr.

Forhindre rømming.

Bruke marine fôrråvarer som kommer fra bærekraftige forvaltede bestander, og som vanligvis ikke brukes til menneskeføde, og/eller biprodukter fra arter som brukes til menneskeføde.

Tilrettelegge produksjonen slik at smittestoffer, parasitter og medisinerester ikke påvirker villfisk.

Ikke bruke kjemiske/syntetiske gjødselstoffer, miljøbelastende impregneringsmidler, osv.

Legge til rette for allsidig produksjon (polykultur) der det er mulig (for eksempel produksjon av blåskjell i tilknytning til fiskeoppdrett).

Driften kan bestå av både økologisk og konvensjonell produksjon (parallellproduksjon), dersom disse driftsenhetene holdes klart atskilt.

Det kreves journalføring for hele driftsopplegget.

Brakkleggingsperioden mellom ulike generasjoner skal være minst 4 måneder.

Anbefaling

Det anbefales at hele driften innen samme lokalitet omlegges til økologisk produksjon. Av hensyn til å vinne erfaring med produksjonsformen kan det imidlertid være hensiktsmessig med gradvis omlegging. I løpet av noen produksjonssykluser bør hele produksjonen på den økologiske enheten være omlagt til økologisk produksjon.

Hensynet til det omkringliggende miljøet er avgjørende for lokalisering og drift av den økologiske enheten. Dette omfatter også hensynet til laksefjorder i Norge, og med tanke på smitterisiko bør spesiell forsiktighet utvises ved munning av lakseførende vassdrag i Sverige.

I samsvar med de overordnede mål for økologisk akvakultur er det viktig at den økologiske driftsenheten plasseres i tilstrekkelig avstand

Fra forurensingskilder og konvensjonelle enheter.

Fôrspill og feces som samles opp, skal om mulig brukes som gjødsel i øvrig økologisk landbruksproduksjon eller i annen forsvarlig ressursammenheng. Fôrspill og feces kan godkjennes til bruk i økologisk produksjon.

Regler

4.1. Omlegging

4.1.1.

I forbindelse med førstegangs inspeksjonsbesøk utarbeides en driftsbeskrivelse hvor det skal fremgå hvordan kravene i regelverket skal etterkommes. Driftsbeskrivelsen skal være utført i henhold til bilag 3 i EU-rådets forordning 2092/91 og skal godkjennes av Debio.

Driftsbeskrivelsen skal oppdateres etter behov, men minst hvert 5. år.

4.1.2

Den økologiske driftsenheten skal være klart definert og avgrenset, slik at det ikke kan oppstå forveksling av fôr, innsatsmidler, osv. Det må være mulig å inspisere enheten med hensyn til de dokumentasjonskrav som regelverket forutsetter.

4.1.3.

Journalen som konsesjonsinnehaver skal føre for å kunne dokumentere systematisk oversikt over oppdrettsvirksomheten, skal være tilgjengelig ved Debios inspeksjonsbesøk.

4.2. Parallellproduksjon

4.2.1.

Situasjonen med parallellproduksjon skal ikke være permanent. Innen 3 år skal hele enheten være lagt om.

Konvensjonell og økologisk produksjon skal være fysisk atskilt med full sporbarhet på innsatsfaktorer og produkter.

Dersom ikke hele produksjonen i en produksjonsenhet omlegges samtidig, må følgende oppfylles:

I hav skal avstanden mellom åpen økologisk og konvensjonell drift innen samme produksjonsenhet være minst 250 m.

Ved omlegging innen én produksjonsenhet i ferskvann skal enheten for økologisk drift / karensdrift ligge oppstrøms og minst 10 m fra den konvensjonelle driften.

For landbaserte anlegg skal det være et fysisk skille mellom økologiske og konvensjonelle enheter.

Enheter skal ikke påvirke hverandre ved fôrspill, medisiner, rengjøringsmidler eller lignende.

Lagerrom for fôr og innsatsmidler skal ha et fysisk skille.

Fôr og innsatsmidler for den økologiske driften skal være tydelig merket.

4.2.2

Omlagte enheter kan ikke veksle mellom økologisk og konvensjonell drift, med mindre tilbakestilling er avklart med Debio. Ved tilbakestilling til konvensjonell drift uten at dette er avklart med Debio, kan Debio fastsette en sanksjonsperiode på inntil fem år før ny drift kan sertifiseres som økologisk.

4.2.3.

Hvert av de to driftsoppleggene – økologisk og konvensjonelt – skal kunne dokumenteres hver for seg gjennom journalføring, regnskap og lignende.

Kontrollenheten skal ha tilgang til all dokumentasjon som kan være relevant, også for den konvensjonelle driften.

4.3. Miljø / vannkvalitet

4.3.1.

Vannet skal ha så lav grad av forurensing, og så optimalt innhold av oksygen, at oppdrettsorganismene ikke viser fysiologiske eller atferdsmessige effekter. Enheten må ikke plasseres i nærheten av, eller nedstrøms fra, en vesentlig forurensingskilde.

4.3.2.

Mæren skal plasseres i et område med god vanngjennomstrømming, og/eller utformes slik at ingen vesentlig sedimentoppbygging skjer under den. Miljøet skal i minst mulig grad belastes med fôrspill, feces, osv. som kan føre til overgjødning. Anlegget skal årlig gjennomgå resipientundersøkelser (MOM B-undersøkelser) på grunnlag av NS 9410, og driften justeres slik at langsiktig drift på lokaliteten skjer uten at det omkringliggende miljø påvirkes nevneverdig.

4.3.3.

Miljøet skal i minst mulig grad belastes med fôrspill, feces, osv. som kan føre til overgjødning. Avhengig av tekniske muligheter som er tilgjengelig, kan Debio kreve at det blir oppsamling i eller omkring anlegget. I fersk- og brakkvann med innhold av næringssalter utover normalt bakgrunnsnivå, kreves tette mærer eller lignende/adekvate system for oppsamling av fekalier og fôrrester fra og med 2009.

4.3.4.

Materialer, utstyr, maling m.m. som brukes i produksjonen, skal velges ut fra miljøhensyn.

4.3.5.

Groing på produksjonsutstyr skal fjernes mekanisk eller biologisk.

Miljøskadelige kjemiske impregneringsmidler er ikke tillatt.

4.3.6.

Anlegg for oppdrett av fisk eller andre akvatiske dyr skal ha en beholder eller en annen innretning for forsvarlig lagring av døde akvatiske dyr. Kapasiteten skal stå i rimelig forhold til anleggets produksjon og renovasjonsrutiner.

4.3.7.

Brakkleggingsperioden mellom ulike generasjoner skal være minst 4 måneder.

5. Karenstid

Generelt

Omlegging til økologisk produksjon er en prosess med mål om å utvikle et driftsopplegg med særlig hensyn til organismenes trivsel og helse, og der miljøet beholder sin bærekraftighet og fornybarhet. Tiden fra begynnende håndtering, stell og fôring etter reglene og frem til godkjent økologisk produksjon, kalles karenstid.

Det er et mål at oppdrett av organismene er i henhold til regelverket for økologisk produksjon gjennom hele livssyklusen. Inntil produksjonsformen er mer etablert tillates imidlertid innførsel av organismer fra konvensjonell produksjon med påfølgende karenstid. Organismene regnes som økologiske når de siste 90 prosent av økningen i biomasse har skjedd slik regelverket foreskriver, eller når organismene i 2/3 av livet regnet fra klekking har vært oppdrettet etter dette regelverket.

I karenstiden skal driften være fullt ut i henhold til reglene for økologisk drift, og derfor er det påkrevd med inspeksjon også i denne perioden.

Anbefaling

Karensperioden bør ikke påbegynnes før alle forutsetninger er på plass for å kunne opprettholde et vedvarende økologisk driftsopplegg.

Regler

5.1.

Karenstiden fra konvensjonell produksjon og fram til produksjonen er sertifisert økologisk, skal utgjøre minst de siste 90 prosent av økningen i biomasse fram til omsetning av produktene / eller 2/3 av livet oppdrettet etter dette regelverket regnet fra klekking

I karenstiden skal kravene i regelverk for økologisk akvakultur følges fullt ut.

5.2.

Økologisk godkjenning forutsetter at inspeksjonen er utført i løpet av karenstiden.

6. *Utgangsmateriale / opprinnelse*

Generelt

Avlsarbeidet skal fokusere på avlsmål som helse og miljøtilpasning, og på god vekst med minst mulig bruk av innsatsfaktorer. Driften må være innrettet slik at skader på individene unngås. Misdannelser må unngås gjennom en produksjon som tar hensyn til relevante kunnskaper om årsaker til dette.

Anbefaling

Det bør fortrinnsvis benyttes stammer som er tilpasset lokale forhold.

Avlen bør baseres på et stort antall foreldrepar for å unngå innavl, genetiske skadevirkninger og tap av genetisk mangfold.

Settefisk bør om mulig anskaffes fra nærområdet, slik at transporttiden blir så kort som mulig, jf. kapittel 9.6.

Regler

6.1.

Ved innføring av avlsmateriale eller rogn til enheten, skal dette være økologisk godkjent dersom det kan skaffes med de ønskede egenskaper.

6.2.

Dersom økologisk godkjent yngel kan skaffes, så skal dette brukes.

6.3.

Dersom det ikke kan skaffes avlsmateriale eller rogn av økologisk opprinnelse, forutsettes full karenstid i henhold til 5.1.

6.4.

Triploide og genmanipulerte organismer er ikke tillatt.

6.5.

Endring av kjønn ved kunstig påvirkning er ikke tillatt.

6.6.

Ved klekking og under yngelfasen må miljøfaktorer kontrolleres slik at misdannelser unngås.

6.7.

Yngel må sorteres etter størrelse, utseende og kroppsform før overførsel til oppvekstmåter for å redusere muligheter for deformert fisk i påvekstperioden.

7. Fôr og fôring

Generelt

Fôr i økologisk akvakultur må være av god kvalitet og ernæringsmessig sammensatt slik at det passer til arten.

Fôret skal bestå av økologisk produserte fôrvarer og/eller fôrvarer med opphav i ville akvatiske bestander. Av ressursmessige hensyn skal akvatiske fôrvarer komme fra bestander som ikke brukes til menneskeføde, og fra biprodukter. Det er et overordnet prinsipp at marine fôrvarer har utgangspunkt i bestander som forvaltes på en bærekraftig måte, tar hensyn til de totale marine økosystemenes funksjon og fortrinnsvis kommer fra miljøsertifiserte fiskerier. For å sikre at disse bestandene ikke overbeskattes, foreslås at anbefalte kvoter fra ICES følges.

Tilsetninger som vitaminer, mineraler, antioksidanter og fargestoffer skal være av naturlig opphav eller så nært sin naturlige form som mulig. Syntetiske, naturfremmede hjelpestoffer er ikke tillatt.

Fôret skal tilbys på en måte som tillater naturlig fôropptak med minst mulig fôrspill. Fôring og fôrtyper skal ikke innvirke negativt på det biologiske mangfoldet i området.

I alle sammenhenger skal hensynet til miljø og god fôrutnyttelse være et overordnet prinsipp ved valg av fôr og utfôring.

Anbefaling

De akvatiske fôrvarerne bør komme fra miljøsertifiserte fiskerier i den grad slikt fôr er tilgjengelig,

Det bør fremmes bruk av fôrstoffer som er basert på biprodukter og andre materialer av biologisk opprinnelse som ikke er egnet, eller i liten grad brukes til menneskeføde. Samtidig skal fôret ivareta organismens ernæringsmessige behov, og ikke på noen måte inneholde konsentrasjoner av miljøgifter som kan være skadelige for verken fisk eller menneske.

Regler

7.1. Råvarer

7.1.1.

Fôr for akvatiske organismer skal i utgangspunktet bestå av 100 prosent økologisk godkjente fôrmidler, og/eller fôrmidler som er sertifisert for bruk i økologisk produksjon med opprinnelse i ville akvatiske bestander.

Når slike godkjente fôrmidler ikke er tilgjengelig, kan inntil 5 prosent av fôret (av tørrvekt) være av ikke-økologisk opprinnelse

Vekstfôret skal inneholde minst 30 % økologisk godkjente vegetabiliske ingredienser.

Fôret må ha minst 45 % tørrstoff.

7.1.2.

Dersom en økologisk godkjent fôringrediens er tilgjengelig, men ikke på en ressursforsvarlig måte og/eller som ikke har en tilfredsstillende kvalitet, kan det gis dispensasjon for bruk av tilsvarende ingrediens av ikke-økologisk opprinnelse for en tidsavgrenset periode

7.1.3.

Fôrråvarer fra villfisk kan brukes i økologisk produksjon under følgende forutsetninger:

Villfisk skal være fra bærekraftige bestander og sertifisert for dette av sertifiseringsorgan som Debio kan godkjenne.

Eller:

Dersom miljøsertifisert fôrråvare ikke er tilgjengelig eller kun utgjør en andel av fôrblandingen, skal minst 50 prosent av det akvatiske proteinet i den resterende andelen komme fra biprodukter. Resten skal da være akvatiske fôrråvarer fra arter som vanligvis ikke brukes til menneskeføde og komme fra bærekraftige bestand som befinner seg innenfor biologisk sikre grenser ifølge ICES.

Det vil si at disse skal komme fra en fiskebestand der fangstkvantumet ikke overskrider ICES anbefalinger for det aktuelle år og / eller er i tråd med FAO Code of Conduct / eller sertifisert av MSC.

7.1.4.

Ingredienser som er genmanipulerte eller fremstilt ved hjelp av genmanipulering, er ikke tillatt å bruke.

7.1.5.

Det er ikke tillatt å bruke materiale fra samme art som fôret skal brukes til.

7.2. Tilsetningsstoffer

7.2.1. Tillatte tilsetningsstoffer:

7.2.1.1

For fargegivning; rekeskall, alger, sopp - og bakteriekulturer.

7.2.1.2.

Antioksidanter, vitaminer, mineraler, naturlige nukleotider (fra cellevegger av gjær) og bindemidler av naturlig opphav.

7.2.1.3.

Der mineraler og vitaminer finnes både i konsentrert/syntetisk form og naturlig form, skal tilsetninger i naturlig form brukes dersom rimelighetshensyn tilsier at det er mulig. Dersom dette ikke er mulig, kan syntetiske vitaminer og mineraler anvendes etter forhåndstillatelse.

7.2.1.4.

Andre tilsetningsstoffer iflg. EU-forordning 2092/91 bilag IV.

7.2.2. Ikke tillatte tilsetningsstoffer:

Følgende syntetiske/naturfremmede tilsetningsstoff er ikke tillatt:

Vekstfremmende midler

Appetittstimulerende midler

Antioksidanter

Konserveringsmidler

Fargestoffer

Aminosyrer

Hormoner

Følgende tilsetninger er heller ikke tillatt:

Gelatin fra storfe

Genmanipulerte tilsetninger

Tilsetningsstoff fremstilt ved hjelp av genmanipulerte organismer

Produkter/ingredienser der kjemiske løsningsmidler er benyttet i produksjonen.

7.3. Journal

7.3.1.

Driftsansvarlig er forpliktet til å føre månedsvise oversikter over antall kg brukt, fôrtype og fôrproducent.

8. Helse og velferd

Generelt

Det skal tilstrebes å ivareta organismenes helse ved forebyggende tiltak slik at medisinerer blir unødvendig. Dersom det likevel er tegn på sykdom, skal passende tiltak umiddelbart settes i verk.

Ved oppdrett av fisk må det gjennomføres effektivt sykdomsforebyggende arbeid, inklusiv effektiv vaksinerer mot aktuelle infeksjonssykdommer slik at sykdomsutbrudd og bruk av legemidler unngås. Produksjonsforholdene må alltid være slik at risiko for smitte og sykdomsutbrudd blir så liten som mulig.

Ved sykdom må hensyn til dyre- og miljøvern gi gjennomslag for hvilken behandlingsmåte som velges.

I økologisk produksjon er det et mål å holde et lavt aggresjonsnivå og å forhindre at fisk skader hverandre. Det er dokumentert at lav besetningstetthet for visse arter kan medføre økt aggresjon, mens høy besetningstetthet på den annen side kan medføre mistriivsel. I dette regelverket er besetningstetthet fastsatt ved å veie disse to hensyn mot hverandre, jf. kapittel 9.5

Produksjonsenheten skal ha en dybde på minst 15 m.

Oppdrettsenheten må kontinuerlig holdes under oppsyn slik at stress og avvikende atferd blir oppdaget. Dersom avvik blir dokumentert må oppdrettsforholdene forbedres slik at individene gjenopptar sin optimale atferd.

For å hindre gyting i mærene er det foreløpig tillatt med kunstig lys. Imidlertid bør avl mot fisk som gyter sent eliminere dette i fremtiden.

Anbefaling

Gjennom driftsopplegget ivaretas forebyggende helsearbeid ved at anleggets funksjonalitet tilpasses organismenes behov, og ved at det gjennomføres hygieniske rutiner og rutinemessige undersøkelser for å avdekke latente sykdommer og produksjonslidelser.

Biologisk sykdomsbekjempning foretrekkes fremfor bruk av kjemiske midler der det er mulig og tilstrekkelig effektivt, f.eks. ved kontroll med lakselus ved hjelp av leppefisk. Det bør videre foretrekkes legemidler med minst mulig miljøskadelig effekt og med minst mulig human- og dyreheliserisiko, herunder minst mulig risiko for kryssresistens mot antibiotika.

Organismene bør håndteres minst mulig og på mest mulig skånsom måte.

Vannkvaliteten bør være slik at fysiologiske behov hos arten ikke påvirkes negativt.

Regler

8.1. Behandling / medikamenter

8.1.1.

Ved tegn på sykdom skal det umiddelbart settes i verk behandlingstiltak.

8.1.2.

Kjemiske/syntetiske legemidler kan benyttes når ingen andre behandlingsmåter er dyrevernmessig forsvarlig, og/eller når det kreves etter nasjonale lover og regler.

8.1.3.

Rutinemessig behandling med legemidler av syntetisk opprinnelse er ikke tillatt.

8.1.4.

Legemidler og tilsetninger i fôr og vann for kunstig fremskynding av vekst/produksjon er ikke tillatt.

8.1.5.

Legemidler som er genmanipulerte, eller fremstilt ved hjelp av genmanipulering, kan kun brukes når det ikke finnes andre forsvarlige alternativer.

8.1.6.

Kunstig lys er tillatt for å hindre tidlig kjønnsmodning og gyting i mærene.

Kunstig dag lengde kan ikke være lenger enn årets lengste naturlige daglengde for lokaliteten.

I åpne anlegg kan kunstig lys kun tilføres i form av undervannslys.

8.1.7.

Ved bruk av legemidler og desinfeksjonsmidler i oppdrettsanlegg skal det vises særlig aktsomhet for å minimalisere utslipp til det omkringliggende miljø.

8.2. Tilbakeholdelsestid ved bruk av legemidler

8.2.1.

Tilbakeholdelsestid ved bruk av legemidler er det dobbelte av ordinære bestemmelser.

Kjemiske/syntetiske legemidler som ordinært ikke har tilbakeholdelsestid, har i økologisk produksjon tilbakeholdelsestid på 2 uker.

8.2.2.

Ved behandling med legemidler med tilbakeholdelsestid i én enhet, gjelder den samme tilbakeholdelsestid for all omkringliggende produksjon innen 250 m i hav og innsjøer og 10 m når behandlet besetning ligger nedenfor i strømmretningen i ferskvann.

8.2.3.

Med unntak for vaksiner, parasittbehandling og behandling pålagt av myndigheter er det i løpet av ett år ikke tillatt med mer enn tre behandlinger med legemidler som har tilbakeholdelsestid. Dersom det er flere behandlinger, må ny karenstid påbegynnes jf kapittel 5.

8.3. Journalføring

8.3.1.

Det skal føres journal over håndtering av sykdommer hvor det er brukt legemidler med tilbakeholdelsesfrist.

Journalen skal inneholde:

- identifisering av aktuell organisme
- detaljer omkring type behandling og varighet
- type medikament som er benyttet
- overholdt tilbakeholdelsestid

Spesifikke regler for produksjon av fisk

9. Lakse-, abbor- og torskfisk

Dette kapittel omhandler spesifikke regler for lakse-, abbor- og torskfisk, hvor generelle regler for økologisk akvakultur ligger til grunn. Kapitlet omfatter artene *laks*, *ørret*, *regnbueørret*, *røye*, *torsk*, *gjørs* og *abbor*.

Reglene for omlegging til økologisk produksjon (4.1), parallellproduksjon (4.2), karenstid (5.1) og fôr og fôring (7.1) gjelder i sin helhet.

Forøvrig gjelder følgende tilleggsregler for lakse-, abbor- og torskfisker:

Regler

9.1. Tiltak mot rømming

9.1.1.

Hele driftsopplegget må være innrettet for å forhindre rømming, både teknisk innretning og intern-kontrollsystemer.

Anlegget skal oppfylle NS 9415.

Anlegget skal hele tiden bruke den beste teknologi som er tilgjengelig.

9.1.2.

Innehaver av tillatelse til oppdrett av laksefisk skal for samtlige lokaliteter som er i bruk ha oppdatert beredskapsplan med tanke på hvordan en eventuell fremtidig rømming kan begrenses og gjenfangst effektiviseres. Dette gjelder for samtlige lokaliteter som er i bruk. Registrert rømming skal umiddelbart rapporteres til Debio.

Beredskapsplanen skal også omfatte forholdsregler for å redusere muligheten for at fisk rømmer ved sleping av oppdrettsmærer, skifte av not, siler, ved håndtering av fisk under sortering / lasting / lossing, og under ekstreme værforhold.

9.1.3.

Debio kan pålegge produsenten særskilte krav for å forebygge rømming og for identifisering av rømt fisk., f.eks. individmerking.

Visuell inspeksjon av nøter skal skje minimum månedlig, eksempelvis ved dykking eller bruk av kamera.

9.1.4.

Dersom oppdretter dømmes for uansvarlig drift relatert til rømming, vil dette føre til at Debio godkjenning opphører.

9.2. Miljø / vannkvalitet (jf. kapittel 4)

9.2.1.

I hver driftsenhet skal det normalt foretas daglige målinger som skal journalføres, over:

Temperatur

Salinitet (i sjøanlegg)

Oksygen

Karbondioksyd (landbaserte anlegg)

Samtlige målinger i mærer skal skje midt i mæren på 3 m dyp, i landbaserte anlegg skal måling skje i utløpsvannet.

For høye vanntemperaturer kan innebære stor stress for fisken. Vanntemperaturen i et økologisk anlegg skal ikke over lenger tid enn en uke overskride;

19 °C ved oppdrett av røye

20 °C ved oppdrett av laks og ørret

20 °C ved oppdrett av torsk

22 °C ved oppdrett av regnbueørret

28 °C ved oppdrett av gjørs og abbor

Løselighet av oksygen i vann er avhengig av temperatur og salinitet og skal holdes optimal for fiskens velferd. Som en minimumsverdi skal innhold av oksygen i vannet være minst 7 mg oksygen per liter.

Gjennomstrømning av vann skal være så stor at skadelige effekter av karbondioksyd (CO₂) og ammoniakk (NH₃) unngås.

Når det er risiko for overskridelse av disse grenseverdiene, skal anlegget utstyres med passende, kompletterende utstyr for eksempelvis for innpumping av kaldt bunnvann (mærer) eller grunnvann (landbaserte anlegg), samt tilsetning av oksygen.

9.3. Journalføring

9.3.1.

For hver kalendermåned skal opplysninger om følgende forhold journalføres for hver produksjonsenhet;

utsett og beholdning av laksefisk; antall individer, art, opprinnelse, utsettingstidspunkt og gjennomsnittsvekt (levende vekt)

volum per produksjonsenhet

antall kg fisk per kubikkmeter

antatt kvantum av død/døende fisk; kvantumsopplysningene skal spesifiseres på antall individer og samlet vekt i kg

utslaktingskvantum (slaktevekt); kvantumsopplysningene skal spesifiseres på antall individer og samlet vekt i kg

forbruk av rengjørings-/desinfeksjonsmidler, samt eventuelle produksjonsmidler som det er gitt dispensasjon for; kjemikalietyper, produkt navn, mengde og forbruksperiode

9.3.2.

For hver kalendermåned skal opplysninger om følgende forhold journalføres for den økologiske driftsenheten:

Fiskens helsestatus: Ved sykdom skal det angis diagnoser, hvem som har stilt denne (fiskehelsetjeneste/veterinær), gjennomførte diagnostiske undersøkelser (offentlig/privat laboratorium), gjennomførte behandlingstiltak/behandlingsmåter, tilbakeholdelsestider.

Behandling og levering av død fisk: Behandlingsmåte, kvantum levert, leveringstidspunkt og mottaker.

Oksygeninnhold, temperatur, salinitet (i sjøanlegg), karbondioksyd (i landbaserte anlegg)

Inspeksjon av mærenes tilstand og fiskens atferd.

Eventuelt rømt fisk.

9.4. Utgangsmateriale / opprinnelse (jf. kapittel 6)

9.4.1.

Utgangsmateriale (som rogn og settefisk) skal komme fra anlegg med helsekontroll.

9.4.2.

Settefisk av laksefisker skal stamme fra domestisert fisk.

Rogn og settefisk av abborfisker kan stamme fra villfangede foreldre. Stamfisk skal fanges med redskap som i minst mulig grad kan gi skade på fisken, eksempelvis ruse. Bruk av garn er ikke tillatt.

9.4.3.

Settefiskens avstamning skal journalføres.

9.5. Helse og velferd (jf. kapittel 8)

9.5.1.

Ved tilpasning av besetningstetthet skal det tas hensyn til:

At fisken har lavt aggresjonsnivå med liten grad av finnebiting / - skader

At fisken har mulighet til å danne stim

At fiskens optimale atferd opprettholdes

At tettheten ikke forårsaker atferd som indikerer stress

Oksygennivået i vannet (jf. miljø/vannkvalitet, 9.2.1)

For torsk skal tettheten ikke overstige 15 kg/m³ og ikke overstige 10 kg/m³ i gjennomsnitt i oppvekstperioden.

9.5.2.

Driftsenheten skal være tilsluttet fiskehelsetjeneste

9.5.3.

Ved unormal atferd og/eller dødelighet utover 0,5 promille daglig skal det rapporteres til fiskehelsetjenesten.

Nødvendige tiltak skal umiddelbart foretas som løser problemene og gjenoppretter normal forhold.

Som et alternativ til medisinsk behandling skal nødslakt vurderes.

9.5.4.

Det er ikke tillatt å dumpe død fisk eller deler/avskjær av fisk. Det er heller ikke tillatt å slippe fri fisk.

Død eller syk fisk, avfall som stammer fra oppdrett og brukt emballasje skal betraktes som smittefarlig, og skal behandles slik at det ikke kan medføre fare for smittespredning.

Emballasje skal om mulig gjenvinnes.

Dette innebærer bl.a. at død eller døende fisk skal tas ut av produksjonsenheten daglig, så langt det er mulig. Døende fisk skal umiddelbart avlives. Død fisk skal kvernes og syre-konserveres, eller omgående håndteres etter andre godkjente behandlingsmetoder.

9.5.5.

I arbeidet med kontroll med lakselus skal leppefisk benyttes som et naturlig førstevalg, dersom det ikke er tungtveiende grunner for ikke å gjøre dette. Slike grunner kan være at: Lokaliteten er for strømkraft / eksponert eller anlegget ligger i Troms eller Finmark. Selv om ikke leppefisken gir en totalløsning på problemene med lakselus, kan den gjøre en viktig jobb ved å beite ned gjenlevende holus etter medikamentell behandling eller holde kontroll med lakselus i vente/slaktemærer.

Ved bruk av leppefisk må det tas hensyn til leppefiskens biologiske behov for mat og skjul.

Ved badebehandling mot lakselus skal samtlige enheter på lokaliteten behandles ved lukket behandling for å oppnå en effektiv kontroll både med behandlingsskonsentrasjonen, minimere bruken av kjemikalier, redusere utslipp i naturen, oppnå en effektiv behandling og hindre utvikling av resistens mot de aktuelle legemidler.

Dersom det finnes behov for regional avlusing, skal økologiske anlegg delta.

9.5.6.

Vaksinering er tillatt dersom sykdommen er eller har vært problematisk i området og den ikke kan kontrolleres ved hjelp av endring av produksjonsforhold. Økologisk sertifisering vil opprettholdes ved vaksinering når det er pålagt av myndighetene.

Vaksinering skal skje på en måte som medfører minst mulig lidelse for fisken.

9.5.7.

Dersom avvik i dyrenes fysiologi og /eller atferd blir påvist skal passende tiltak umiddelbart settes i gang for å gjenoppta optimale forhold.

9.5.8

Fisk skal sorteres etter størrelse slik at størrelses fordeling i enheten ikke medfører dårlig dyrevelferd.

Sorteringen skal utføres med minst mulig stress for fisken

9.6. Transport

9.6.1.

Levende fisk kan transporteres i maksimalt 6 timer med lastebil uten skifte av vann. Maksimal tetthet ved transport av yngel er 10 kg/m^3 .

Maksimal tetthet ved transport i brønnbåt uten vanngjennomstrømming kan være 30 kg/m^3 og med vanngjennomstrømming 50 kg/m^3 .

Det skal minst være 7 mg oksygen per liter vann.

Debio kan gi tidsbegrenset dispensasjon fra denne regel.

9.6.2.

Det skal være én person som er ansvarlig for dyrenes velferd under transporten. Det skal umiddelbart rapporteres til Debio dersom transporten forårsaker stress av og/eller fysisk skade på fisken.

9.6.3.

Transportutstyr og materialer skal ikke medføre giftvirkning.

9.6.4.

Syntetiske stimuli og/eller beroligende midler skal ikke gis i forbindelse med transport.

Natriumklorid kan brukes i forbindelse med transport.

9.6.5.

Transporttid, antall individer og eventuelt spesielle hendelser i forhold til regelverket, skal journalføres.

9.7. Slakting

9.7.1.

All håndtering i forbindelse med slakting skal medføre minst mulig lidelse og stress for fisken.

9.7.2.

Sulteperiode før slakt skal minst være 3 døgn, men ikke overstige 14 døgn eller 150 døgngrader (vanntemperatur x døgn)

9.7.3.

Innfanging av fisk kan skje ved hjelp av tett hov, vakuumpumpe, not og ruse, mens fisk som er fanget med garn og krok ikke kan markedsføres som økologisk.

9.7.4.

Fisken skal bedøves med slag mot hodet med utstyr som er godkjent av myndighetene.

All fisk som er bedøvet skal avlives umiddelbart

Fisk skal være helt bedøvet før avblødning.

Avliving skal skje ved avblødning.

Kontrollorganet kan tillate bruk av legemidler av naturlig opphav for å berolige fisken før slakting.

Det er tillatt å berolige fisken med kaldt vann (+ 1 °C) før slakting.

9.7.5.

Fisk skal ikke forberedes for slakt ved temperaturer som overstiger temperaturer som angitt i 9.2.1.

9.7.6.

Slakting og påfølgende håndtering av sertifisert økologisk og konvensjonell fisk skal være klart atskilt i tid eller rom, slik at sammenblanding unngås.

For regler for foredling, pakking, merking og omsetning av produkter fra økologisk akvakultur henvises det til www.debio.no